

POSOTE20

TULEVAISUUDEN SOTE-KESKUS
SOTE-RAKENNEUUDISTUS

Pohjois-Savoissa

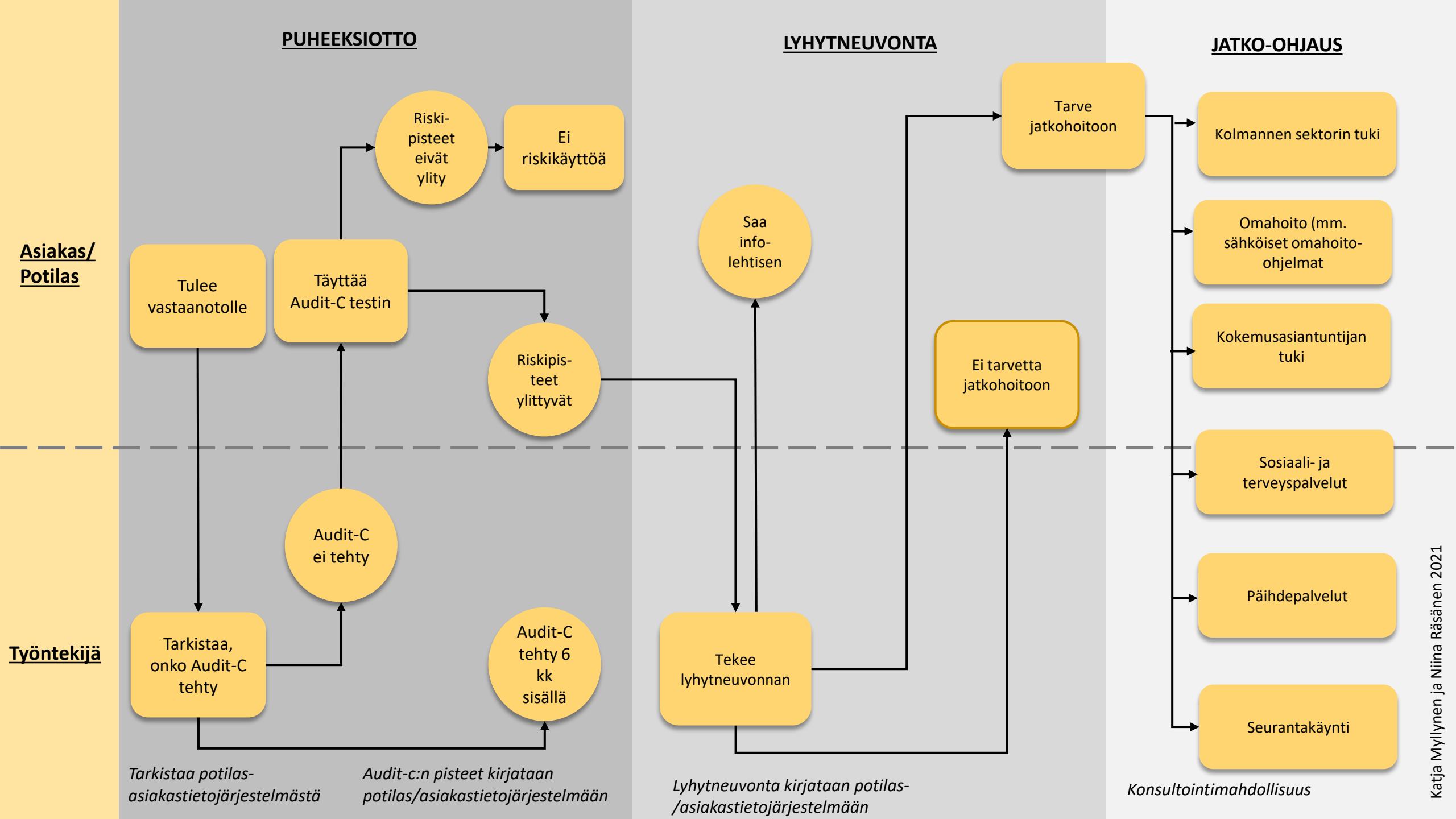
Katja Myllynen katja.myllynen@siilinjarvi.fi 044-740 2357

Niina Räsänen niina.rasanen@siilinjarvi.fi 044-740 2358

Alkoholin riskikäytön tunnistamisen toimintamalli:

1. **Palvelupolku**
2. **Kirjaaminen ja tilastointi (esimerkkinä Pegasos)**
3. **Info-lehtinen (sisältö)**

Alkoholin riskikäytön tunnistamisen toimintamallin kolme vaihetta päihänänkuoressa:

Puheeksiotto:

Vastaanotolla tai tapaamisella asiakkaalta/potilaalta kysytään systemaattisesti alkoholinkäytöstä ja tehdään hänelle Audit-C riskitesti. Kolmen kysymyksen Audit-C toimii nopeana kartoituksena alkoholin riskikäytön tunnistamiseen.

Potilastietojärjestelmästä tarkistetaan, onko Audit-C tehty potilaalle edeltävän puolen vuoden aikana.

Riskitestin teko tuloksineen kirjataan potilastietojärjestelmään erillisten ohjeiden mukaisesti

Lyhytneuvonta:

Mikäli testin riskipisteet (Miehet 6 pistettä tai enemmän; naiset 5 pistettä tai enemmän, yli 65-vuotiaat 4 pistettä tai enemmän) ylittyvät, tarjotaan potilaalle alkoholin riskikäytöstä lyhytneuvontaa. Lyhytneuvonta on lyhimmillään 5 minuutin pituinen motivoiva keskustelu alkoholin käytön vähentämiseksi tai lopettamiseksi. Lyhytneuvontana voi toimia myös alkoholin riskikäytöstä tehty info-lehtinen tai muu info.

Tehty lyhytneuvonta kirjataan potilas-/asiakastietojärjestelmään erillisten ohjeiden mukaisesti.

Lyhytneuvonnan jälkeen arvioidaan jatko-hoidon tarvetta.

Jatko-ohjaus

Mikäli asiakkaan tilanne niin vaatii, mietitään asiakkaan kanssa jatkohoidon tarve.

Kaikki tilanteet eivät vaadi raskaampia palveluita tai jatkohoitoa raskaammissa palveluissa. Asiakasta voi motivoida erilaisten omahoito-ohjelmien (päihdelinkki.fi, mielenterveystalo.fi, nuortenlinkki.fi ym.) tekoon, joita asiakas voi halutessaan suorittaa itsenäisesti tai työntekijän tuella. Tämän lisäksi asiakasta voi hyödyttää myös erilaisesta kolmannen sektorin tuesta, jossa työntekijää tukee eritoimijoiden helppo ja sujuva löytäminen.

Kokemusasiantuntijan hyödyntäminen jatko-ohjauksessa voi hyödyttää asiakkaan tilannetta.

Mikäli asiakkaan tilanne sitä edellyttää, voi työntekijä ohjata asiakkaan myös oman alueen päihdepalveluiden piiriin.

Muuta huomioitavaa palvelupolkuun

ERILAISEN TUEN PIIRIIN OHJAAMINEN:

Kokemusasiantuntijan hyödyntämiseen tarvitaan organisaatiossa selkeät raamit ja käytännöt.

Kolmannen sektorin tarjoaman tuen tulisi löytyä helposti ja kootusti yhdestä paikasta. (Hyödyntää voi jo esim. Hyvinvointitarjotin.fi ja pohjoissavolaiset.fi)

Tarvetta on selkeämpään viestintään koskien omahoitoa (sähköiset omahoito-ohjelmat ym.) esim. nettisivuilla.

JATKO-OHJAUKSESTA ja –HOIDOSTA:

Kussakin kunnassa ohjaus jatkohoitoon tulee olla selkeästi kuvattuna ja työntekijöillä tiedossa.

Laboratoriokokeet: Tärkeänä pidetään suositusta yhteneväisistä laboratoriokokeista maakunnallisesti. (Käypähoidossa tietyt määritelmät otettavista kokeista).

Audit-C toimintamalliin liittyvät kirjaus ja tilastointiohjeet (esimerkkinä Pegasos-potilastietojärjestelmä)

Kussakin yksikössä/organisaatiossa toimitaan oman kirjaamis-/tilastointiohjeistuksen mukaisesti asiakas/potilasjärjestelmästä riippuen.

Pegasos:

Avaa asiakkaan kertomuksesta Toimintakyky-kohta ja tarkista sieltä, onko Audit-C tehty. Mikäli Audit-C:tä ei ole tehty 6 kuukauteen, niin täytätä Audit-C.

Asiakkaan käynnin jälkeen kirjaus ja tilastointi ohjeiden mukaan.

Raportointikoodit:

Tunnus ▲	Palvelun nimi
AU5NA	Audit C nainen alle 5
AU5NMI	Audit C nainen 5 tai yli, mini-interventio tehty
AU5NY	Audit C nainen 5 tai yli, ei mini-interventiota
AU6MA	Audit C mies alle 6
AU6MMI	Audit C mies 6 tai yli, mini-interventio tehty
AU6MY	Audit C mies 6 tai yli, ei mini-interventiota
AUHOIT	Hoitoonohjaukset

Fraasien lisäys

Valitse Otsikko Toimintakyky ja sitten Fraasit

Toimintakyky

Fraasit...

Huom! Siirry pystyvierityspalkilla kohtaan, jossa Audit-C –fraasit ja valitse fraasi, joka vastaa asiakkaan saamaa pistemäärää ja kertoo, onko mini-interventiota tehty vai ei.

Audit C nainen 5 tai yli, ei mini-interventiota

Audit C nainen 5 tai yli, mini-interventio tehty

OK   Peruuta

Voit halutessasi lisätä tekstiosioon asiakkaan saaman pistemäärän ja jos haluat sanoa jotakin mini-intervention tekemisestä tai tekemättä jättämisestä.

Tilastoinnissa

Suorituspaikka, aikatyyppi ja palvelumuoto laittakaa omanne.

Toiminto-kohtaan lisää SPAT-koodit

Muut erittelyt kohtaan Audit

TEIV301F - Vastaanottajan työasema (Pegasostuotanto Testi Isoäiti, 230822-898X / 98.08)

Kertomus Til tiedot Til jatko Koodistot

Käyntipvm/klo 27.04.2021 10:25 Lähtöpvm/klo Aseta lähtöaika

Suorituspaikka SJVOSVO Siilinjärven vastaanotto palvelu

Aikatyyppi THVO Terveydenhoitajan vastaanotto

Kireellisyys	E	Kireetön hoito	Tilastointi	K	Kyllä
Käynnin luonne	TH	Terveydenhoito	Kontaktilaji	1	Vastaanotto/kotikäynti
Ensiikäynti	☒ Kyllä ☐ Ei		Työaikalaji	1	Perustyö
Palvelumuoto	T29	T29 Muu terveydenhoito	Ajankäyttö	1	< 48 min
Yhteystapa	R10	R10 Asiakkaan käynti vastaanot	Sopimustyyppi		
Kävijäryhmä	1	Yksikäynti			

Jatkohoito

Toiminto SPAT1274 Rippuvuusoireisen mini-interventio

Toimenpidepalkkiot Lkm Palkkio

Muut erittelyt AUSNA AUSNA

Palvelutyyppi Mistä asiakas tullut

Dgn kirj... Rec... HoitTod... Lab läh... Lab kok... Lab yht... Rtg läh... Rtg yht... Lääk yht... Vie Jon...

Info-lehtinen (lyhytneuvonta ja sen tuki)

Sisällysluettelo

Alkoholin riskikäytöstä.....	1
Audit-C-Riskitesti.....	2
Audit-C riskipisteiden tulkinta.....	3
Jos riskipisteet ylittyvät.....	4
Mihin käytän alkoholia?.....	5
Alkoholin vaikutukset hyvinvointiin..	7
Alkoholin käytön terveysriskejä.....	8
Alkoholi ja lääkkeet.....	9
Vain raittiina rattiin!.....	11
Miksi vähentäisin?.....	11
Vähentäjän viikko-ohjelma.....	12
Alkoholin käytön lopettaminen.....	13

Työntekijän tueksi: Ota puheeksi alkoholi -kurssi

Kurssi tilataan osoitteesta:

<https://alkoholi.otapuheeksi.fi/tilaakurssitus/tilauslomake>